

“บทบาทของภาคประชาสังคม ในการจัดทำบริการสาธารณะ: แนวทางและ สภาพความจำเป็น”

ศาสตราจารย์ ดร. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

fppt.com

การจัดบริการสาธารณะของรัฐ

ภาครัฐเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะ

- หน่วยราชการจัดทำบริการสาธารณะด้วยตนเอง
- รัฐจัดตั้ง รัฐวิสาหกิจเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน
- รัฐจัดตั้ง องค์การมหาชนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน
- รัฐจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน

fppt.com

การจัดบริการสาธารณะของรัฐ

ภาคเอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะร่วมกับรัฐ

- การทำสัญญาจ้างให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ (contract-out)
- การทำสัญญาจ้างเอกชนให้มาบริหารงาน/จัดการทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะแทน (management contract)
- การทำสัญญาให้เอกชนเช่าดำเนินการ (lease contract)
- การให้สัมปทานภาคเอกชน (Concession / Franchising)
- การร่วมลงทุนกับภาคเอกชน (Joint-Venture)
- การให้เอกชนลงทุนดำเนินการแต่รัฐรับซื้อผลผลิต (Build-Own-Operate : BOO)

fppt.com

องค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations : CSOs)

- ❖ องค์กรของส่วนรวมที่ไม่ใช่ของ "ภาครัฐ" และไม่ใช่ของ "ภาคเอกชน"
- ❖ มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ อาทิ
 - องค์กรภาคส่วนที่สาม (Third Sector)
 - ภาคส่วนที่ไม่แสวงผลกำไร (Non-Profit Sector)
 - องค์กรภาคส่วนที่ไม่เป็นทางการ (Non-Statutory Sector)
 - องค์กรภาคส่วนที่ไม่ใช่รัฐ (Non-Government Sector)
 - องค์กรภาคอาสาสมัครและชุมชน (Voluntary and Community Sector)

fppt.com

ประเภทขององค์กรภาคประชาสังคม

ดำเนินกิจกรรมในเชิงปฏิเสศ/คัดค้าน/กดดันภาครัฐ

- กลุ่มหรือเครือข่ายเคลื่อนไหวรณรงค์ประเด็นสาธารณะ (Advocacy Group or Network)
- องค์กรพัฒนาระดับรากหญ้า (Grassroots Development Organizations) อาทิ กลุ่ม/องค์กรที่มุ่งอนุรักษ์ความเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และปฏิเสศการพัฒนาจากภายนอก
- องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Government Organizations) ที่มุ่งปฏิเสศ/ต่อต้านการพัฒนาของภาครัฐ

fppt.com

ประเภทขององค์กรภาคประชาสังคม

ดำเนินกิจกรรมแบบคู่ขนานหรือร่วมมือกับภาครัฐ

- องค์กรจัดสวัสดิการและบรรเทาทุกข์ (Relief and Welfare Agencies) เช่น มูลนิธิสาธารณกุศล
- องค์กรอาสาสมัคร (Voluntary Organizations: VOs)
- องค์กรชุมชน (Community-based or grassroots associations)
- กลุ่มทางสังคม (Social clubs) อาทิ ชมรม สมาคม

fppt.com

ประเภทขององค์กรภาคประชาสังคม

ดำเนินกิจกรรมคู่ขนานหรือร่วมมือกับภาครัฐ

- สหภาพ สมาคมวิชาชีพ และสมาคมธุรกิจ (Unions, business and professional associations)
- องค์กรจัดทำบริการสาธารณะแบบไม่แสวงผลกำไร (Non-profit service providers) อาทิ ศูนย์ดูแลคนชรา ศูนย์ดูแลเด็กอ่อนในชุมชน บ้านเด็กกำพร้า
- กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise)

fppt.com

ความจำเป็นในการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม?

- การอาศัยกลไกภาครัฐในการจัดบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนเองโดยตรง เริ่มเสื่อมคลายความนิยมในทางปฏิบัติ
- ภาครัฐมิได้เป็นตัวแสดงหลักเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่ยังมีตัวแสดงภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมแสดงบทบาทควบคู่ไปด้วย
- กลุ่มพลเมืองและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบายสาธารณะ มีบทบาทแข็งขันในการร่วมขับเคลื่อนกิจการสาธารณะให้สำเร็จ และสามารถทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่อสาธารณะและสังคมได้

fppt.com

บทบาทของภาคประชาสังคม?

การจัดทำบริการสาธารณะโดยภาคประชาสังคมมีข้อดี ดังนี้

- กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในแต่ละพื้นที่ได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ทัวถึง และตรงความต้องการ
- ภาครัฐสามารถอาศัยทักษะความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ และประสบการณ์ขององค์กรภาคประชาสังคม
- ภาครัฐสามารถระดมทรัพยากรที่เป็นทุนทางสังคมเข้ามาใช้ในการบริหารกิจการสาธารณะ เช่น อาสาสมัคร
- ภาครัฐสามารถลดต้นทุนการจัดบริการสาธารณะได้ไม่ว่าจะเป็นค่าจ้างบุคลากร ต้นทุนการจัดกิจกรรมในพื้นที่

fppt.com

ขอขอบคุณ

fppt.com